

Ordkort kapitel 14

ett avdrag	ett belopp (X kronor) som man tar bort från en summa som man ska få/betala, t.ex. lön eller skatt
bestämma sig	ta ett beslut, göra ett val, välja något
ett budskap	den viktigaste informationen man vill ge med t.ex. en text, ett tal eller konst
dimmig	suddig/otydlig, svår att se, som det är ute när det är mycket vatten i luften

eftertänksam

inte spontan, funderar mycket innan man
gör/säger/bestämmer något

en fläck

något man får på t.ex. tröjan om man spiller sås på sig när
man äter

få hjärnsläpp

bli förvirrad och glömma vad man ska säga eller tänka fel
och göra något galet

en föreläsning

en lektion på universitetet där läraren berättar om något

försämma

göra så att något blir dåligt eller inte lika bra

förutsätta

utgå från något, tro/tycka att något är självklart, förvänta sig något

gnälla

klaga, säga att något är dåligt

gälla (presens: gäller)

En lag/regel som _____ måste man följa.
Ett busskort som _____ är giltigt, så man kan
fortfarande använda det.
Något som _____ något/någon handlar om det, är
aktuellt för den personen.

gratis	kostnadsfri, man behöver inte betala för det
grubbla	tänka/fundera för mycket på något negativt
grälsjuk	konfliktsökande, gillar att bråka/argumentera, provocerar
ha fullt upp	vara upptagen, ha maximalt med jobb så att man inte har tid att göra mer

hantera

klara av (en situation eller uppgift, till exempel stress)

häva

stoppa/avbryta till exempel ett kontrakt eller ett köp som man gjort (formellt)

i förväg

tidigare, före, innan man behöver göra något

i princip

huvudsakligen, i stort sett

impulsiv

(en personlig egenskap, lite negativ:) man gör saker spontant, utan att tänka efter

kalla (till ett möte)

skicka en inbjudan till t.ex. ett möte eller en läkartid (formellt)

krympa

1. Göra något mindre. Man kan _____ en tröja när man tvättar den.
2. Bli mindre. En tröja kan _____ när man tvättar den.

kyla

göra något kallare, t.ex. en cider som man lägger in i kylskåpet
(kan också vara ett substantiv: Isbjörnar behöver _____)

en kyss

en puss (man trycker munnen mot någon man tycker om)

en kö

människor eller t.ex. bilar som står i rad och väntar på sin tur

ett köp

När man betalar för att få en produkt eller en tjänst, gör man ett _____.

lossna (presens: lossnar)

Något som _____ blir löst, sitter inte längre fast på något, faller av något. T.ex. kan ett hjul _____ från en cykel.

lämna tillbaka

returnera

Om man inte är nöjd med en produkt kan man _____
den till butiken.

lösa in

lämna in t.ex. en check och få ut samma belopp (antal
kronor) i pengar

med kort varsel

när man får veta t.ex. att man ska på möte kort tid före, så
att man inte hinner förbereda sig

märka

se/höra/förstå (t.ex. att någon är ledsen för att hen ser
ledsen ut)

möglä

När t.ex. ost är för gammal kan den _____. Då blir det vit-gröna luddiga fläckar på den.

omedelbart

direkt, nu, genast

(en) oordning

ett kaos, en röra, ingen struktur

ordna sig

lösa sig, bli bättre, inte längre vara något problem

osäker

1. Man vet inte riktigt.
2. Man vågar inte prata så mycket eller ta plats och initiativ.

otrevlig

ovänlig, oartig, inte snäll

plombera

försluta/stänga en produkt så att den inte går att stänga igen om man öppnat den

reklamera

klaga på en produkt, lämna tillbaka en produkt för att den är dålig

en rynka (flera rynkor)

När man blir äldre blir huden mindre elastisk. Då börjar man få _____ i huden.

rörig

kaotisk, stökig, utan struktur

schyst

snäll, trevlig, rättvis

själsäker

(Ett adjektiv:) Någon som har bra självförtroende, som vågar prata och ta plats och initiativ är _____.

ett skepp

en stor båt, ett fartyg, ett pirat_____, Vasa_____et.

skriftlig

En _____ inbjudan är inte muntlig.
Man har skrivit den. Den är i skriftform.

skälla (presens: skäller)

1. När en hund är arg eller glad brukar den _____. Det betyder att den låter, gör ljud.
2. När man är arg och säger/skriker att någon gjort fel _____ man på den personen.

en skärm (plural: skärmar)

Man kan läsa en text på papper eller på en _____, t.ex.
på en mobil eller en dator.
Det finns också lamp_____.

skörda

Om man har fruktträd kan man _____ (plocka) frukten när den är mogen (stor, mjuk och färgglad, klar/färdig).

(ett) solsken

När solen lyser/skiner är det soligt.
Man kan också beskriva det med ett substantiv.

spricka (presens: spricker)

När t.ex. en mobilskärm går sönder (pajar) kan man säga att den _____.

en storlek

När man köper kläder brukar man försöka hitta rätt _____, t.ex. S, M eller L.

ständigt

hela tiden, alltid, oavbrutet, utan paus

stänga av sig
(presens: stänger av sig)

En dator som _____ behöver man starta igen om man vill använda den.

En person som _____ är svår att prata med eller har inte kontakt med sina känslor.

störd

irriterad, besvärad
(kan också betyda knäpp/lite galen)

suddig

otydlig, oskarp, dimmig, går inte att se så bra

ett tillgodokvitto

Om man vill byta till en produkt som butiken inte har, kan man få ett _____. Det kan man byta mot en produkt en annan gång.

(ett) tjat

Om någon säger samma sak många gånger, kan man säga "Det var ett himla _____!".

tydlig/tydligt

En _____ instruktion är lätt att förstå.
När någon pratar _____ är det lätt att höra vad hen säger.

underkläder

kläder som man har närmast kroppen: trosor, bh, kalsonger

undersöka (presens: undersöker)

När en läkare _____ en patient kontrollerar hen patientens hälsa, tittar, lyssnar, känner.

Forskare och poliser _____ andra saker.

Synonymer kan vara "utreda" och "kontrollera".

upphöra

sluta, inte längre vara giltig, t.ex. ett kontrakt (formellt)

uppmuntrande (verb: uppmuntra)

När man _____ någon säger man till den personen att den är bra och klarar det.

_____ ord är positiva, stärkande ord som gör att man tror mer på sig själv.

ursprunglig

original-, som fanns från början

en vara

en produkt, något man kan köpa i en butik

vara ifred

vara ensam (när man vill det),
utan att någon stör

vara medveten om

veta, känna till

visa sig

Att en produkt _____ vara dålig betyder att man
ser/förstår/märker att den är dålig.

återgå (till något)

gå tillbaka (till något)
(formellt)

återlämna

ge tillbaka, returnera

åtgärda

fixa, lösa (ett problem)
(formellt)

ett ändamål

syfte, mål, varför man gör något,
t.ex. vad man samlar in pengar till